

Prosluněná Itálie - to by mohl být ten správný recept na dobrou pohodu a čerpání nových sil. Tentokrát bychom se vydali o něco jižněji, než jsme byli v roce 2003, do oblastí ne tolik turisticky profláknutých, ale určitě neméně zajímavých. Na pomezí provincií Ambruzo, Umbrie a Lazio se pokusíme namíchat ten správný koktejl impozantních hor, kamenných městeček, čirých jezer a teplého moře. A samozřejmě: vlahé večery budeme zapíjet kvalitními italskými víny.

Na úvod se krátce zastavíme v San Marinu a v podvečer se ještě smočíme v Jadranu. Za to v centrální části Apenin pobudeme o něco déle. Náhorní, krasovou planinu Campo Imperatore (1700 m) protínají silničky bez provozu, jak stvořené pro cyklistiku. Až do výšky 2900 m se tu zvedá mohutný, vápencový masív Gran Sasso. Budeme tu pochopitelně pamatovat i na pěší turistiku. Idylickou krajinu pastvin a horských štítů pak vyměníme za ruch velkoměsta. Neboť, jak je všeobecně známo: všechny cesty vedou do Říma! Kulturně chtivý jedinci si tu jistě přijdou na své. A nejen tu. Postupně navštívíme celou řadu pitoreskních městeček s kamennými domy, mačkajícími se na skalních ostrozích. Budeme se protahovat křivolakými uličkami i obdivovat mohutné, středověké katedrály. Velmi rádi pak vyměníme rozpálené ulice za osvěžující rafting pod vodopády Marmore. Opět nám v průměru vycházejí dvě noci na jednom místě. Od jezera Bolsena budeme podnikat hvězdicovité výlety do zajímavých míst v okolí a nevynecháme ani cachťání ve vápencových vanách kaskády Saturnia. Závěr strávíme koupáním v moři na členitém pobřeží poloostrova Monte Argentario. No a při cestě zpět se zastavíme, kde jinde než, v Dolomitech. To abychom si doplnili mozaiku tohoto podmanivého pohorí o další nové, úchvatné pohledy ... a zážitky. Protože o zážitky, o ty jde přeci především!

Program Itálie 2008

---

(1) 27.6. pá: **Odjezd**

Sraz u klubovny: **18:00** NAVAZOVÁNÍ KOL

Odjezd: 19:00 1100 km /17 hod

Nocleh: **autobus**

---

(2) 28.6. so: **San Marino**

Příjezd do San Marina: 12:00 prohlídka 2 hod.

Odjezd autobusu: **14:00** 130 km / 2 hod.

Příjezd do kempu: 16:00 podvečerní koupání

Cestou si uděláme malou zastávku v Republice **San Marino**. Tento ministát se rozkládá na třech pahorcích, jen kousek od mořského pobřeží. My se tu hlavně zastavíme proto, abychom si trošku protáhli nožky. Podvečerní koupání v kempu v **Porto Recanati** (kousek za Asconou) nám přijde jistě vhod.

San Marino

San Marino

kemp v Porto Recanati

Nocleh: **Camping Pineta**, Porto Recanati, tel. +39 071 9799237

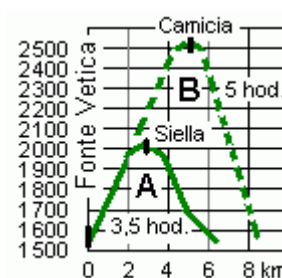
mapa: [1]

(3) 29.6. ne: Gran Sasso

BALÍME

Odjezd autobusu: 9:00 180 km / 3,5 hod.

Příjezd k Fonte Vetica: 12:30

Vyvezeme se vysoko do hor, do nejvyšší části **Apenin** zvané **Gran Sasso**. Této oblasti se také přezdívá "Malý Tibet". Proč, to poznáte hned za sedlem **Vado del Sole** (1620) kde se nám otevře pohled na strohou, travnatou krajinu, plnou pastvin. Scénérie, lemovaná horskými štíty v minulosti inspirovala filmaře. Prý se tu natáčela řada filmů právě s tibetskou tematikou.

Autobusem dojedeme k **Rif. Fonte Vetica**. Zde, na tábořišti uprostřed divoké přírody, bychom měli strávit dvě následující noci.

Pokud bude pěkné počasí, doporučuji si na zbytek dne udělat pěší výlet v okolí. Také lze již odvázat kola a udělat si projížďku po místních silničkách. Na to ovšem budeme mít dost času další dny.

Varianta A (lehká):

Od **Rif. Fonte Vetica** (1630) do sedla **Sella di Fontefredda** (1994) a pak vpravo, přes **Monte Siella** (2027) zpět k **Rif. Fonte Vetica**. (3,5 hod. 400 m převýš.)

Varianta B (těžší):

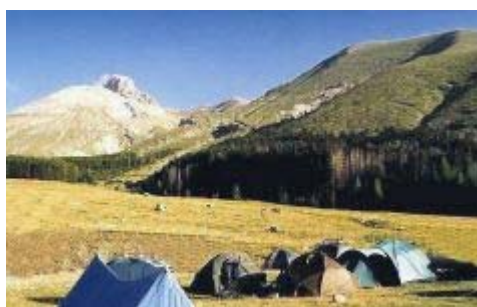
Nástup do **Sella di Fontefredda** je pro obě varianty stejný. Teprve až v sedle se můžete (podle času a sil) rozhodnout, zda zvolíte lehčí, nebo těžší variantu. Těžší varianta B pokračuje stoupáním vlevo po hřebeni, až na **Monte Camicia** (2564). Odměnou vám budou krásné výhledy na celé pohoří. Zpáteční cesta pak již vede rovnou dolů k **Rif. Fonte Vetica**. (5 hod. , 960 m převýš.)

Gran Sasso

pohled z M. Camicia

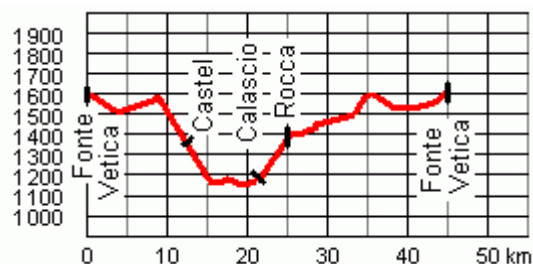
camp Rif. Fonte Vetica s M. Camicia

Nocleh: Fonte Vetica, Camping

(4) 30.6. po: **Campo Imperatore**

ZŮSTÁVÁME

Tento den si uděláme okruh na kole okolo náhorní planiny **Campo Imperatore**. Po silnici přes **Castel del Monte** dojedeme do vesničky **Calascio**. Odtud pak cesta stoupá serpentinou nad vesnici, ke hradu **Rocca Calascio** (pěkné výhledy). Od hradu dále pokračuje klidná cesta (v mapě zvýrazněna fialově) až ke křižovatce se silnicí nad **S. Stefano di Sessanio**. Přes zvlněnou, náhorní planinu se vrátíme opět do kempu u **Fonte Vetica**. V závěru si trasu můžete operativně prodloužit jízdou po některé z četných silniček v oblasti (např.: viz. v mapce čárkovaně).

Castel del Monte

Castel del Monte

Calascio

Calascio

Santo Stefano di Sessanio

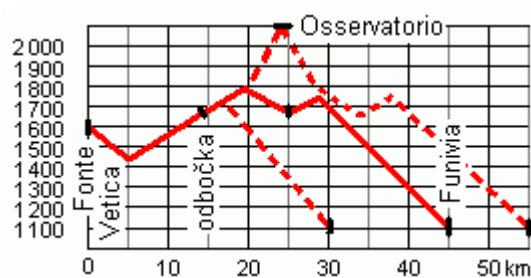
Nocleh: opět **Fonte Vetica**

mapa: [1] [3]

(5) 1.7. út: Campo Imperatore

BALÍME

Na kolech se vydáme dále, přes **Campo Imperatore** až k městečku **Assergi**. Základní trasa není dlouhá (30 km). Proto byste si měli udělat odbočku pod dominantu kraje - **Corno Grande** (2912.) Záleží pouze na vaší chuti, kam až se po odbočce vydáte. Cesta zprvu jen lehce stoupá plochým, travnatým údolím (cca 6km). Můžeme tu pozorovat pasoucí se stáda a v pozadí masiv **Corno Grande**. Sportovci mohou případně pokračovat (celkem 10km) až k observatoři u **Rif. Campo Imperatore** (2130). Nalézá se tu také botanická zahrada (**Giardino Botanico**). Kdo pak bude v kempu dřív, může se ještě podívat do nedalekého **Assergi**.

Campo Imperatore

v pozadí vrchol Corno Grande

Osservatorio

Campo Imperatore

Nocléh: **Camping Funivia Del Gran Sasso**, Fonte Cerreto, +39 0862 606163

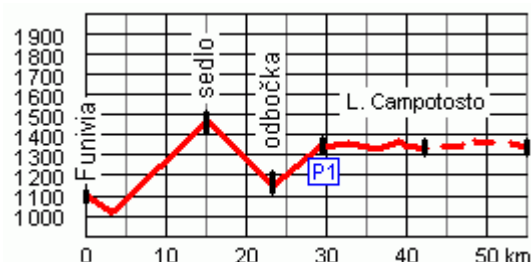
mapa: [4] [5]

(6) 2.7. st: Lago Campotosto

ZŮSTÁVÁME

Sraz na parkovišti: **17:00** NAVAZOVÁNÍ KOL

Příjezd do kempu: **19:00** 50 km

Na kole vyrazíme k **Lago di Campotosto**. Nejprve nás silnice povede v traverzu, s výhledy do kraje, až k sedlu **Passo Delle Capanelle**. V údolí **Vomano** pak odbočíme k přehradnímu jezeru **Lago di Campotosto**. Zajímavostí je, že vody tohoto jezera zadržují celkem tři hráze, rovnoměrně rozmístěné po jeho obvodu. Okolo jezera vedou silnice s pěknými výhledy na okolní hory. Toho využijeme a celé jezero, nebo jenom jednu jeho část (oddělenou mostem) objedeme na kole. Okolo levé části jezera je to asi 13 km (po klidné silnici) a okolo pravé asi 26 km. Navazovat kola bychom měli u první hráze (značeno **P1**). Pokud to tam nepůjde, tak další vhodné místo je až na druhé straně jezera, kousek za **Poggio Cancelli** (značeno **P2**). To, že platí druhá varianta poznáte podle toho, že až přijedete k hrázi, autobus tam stát nebude. (Autobus z kempu bude vyrazet v 10:00, aby tam mohl být dříve než my.) Kdo nestihl se předchozí den zastavit v **Assergi**, může tak učinit ještě cestou ráno.

Assergi

Lago di Campotosto

Lago di Campotosto

Nocleh: opět **Camping Funivia**.

mapa: [6]

(7) 3.7. čt: Řím

BALÍME

Odjezd autobusu: **8:00** 100 km / 2 hod.

Příjezd do Říma: 10:00

Odjezd autobusu: **16:30** 100 km / 2hod.

Příjezd do kempu: 18:30

Tento den výjimečně vstaneme brzo ráno (snad to pro jednou přežijeme), zabalíme a vyrazíme autobusem směr Řím. Posnídat je možno až cestou autobusem. Důvod je ten, aby nám zbylo dost času na prohlídku města. Počítejte s tím, že město je v tomto čase plné turistů a na všechno se stojí fronty. Přesto předpokládám, že stihneme projít trasu po nejzajímavějších pamětihodnostech (viz. plánek) a ještě nám zbude čas na 1 až 2 vstupy na některé z míst, které vás zajímají nejvíce. S autobusem zaparkujeme u stanice metra **Ponte Mammolo**. Odtud se vydáme trasou **B** do centra (1cesta = 1 Euro). Ve stanici **Termini** doporučuji přestoupit na trasu **A** a pokračovat do stanice

Ottaviano - S. Pietro (výchozí bod k Vatikánu). Je dobré začít prohlídkou Vatikánu a pak podle času si rozvrhnout zbytek města. Pokud si budete chtít ve Vatikánu prohlédnout **Baziliku sv. Petra** (vstup zdarma), budete muset vystát frontu. Čtyřstup prý rychle postupuje. Snad dopoledne bude fronta kratší. Po prohlídce Vatikánu doporučuji vyrazit po navržené trase až ke Coloseu, kde je stanice metra B. Odtud se pak jednoduše, bez přestupu, dostanete zpět k autobusu v **Ponte Mammolo**. Myslím, že právě u Colosea bude možno (podle zbylého času) si ještě udělat další prohlídku (např.: **Forum Romanum** nebo **Colosseo**).

Všechno, co byste chtěli vidět se tu stihnout nedá. Kdo chce vidět víc, musí si do Říma zajet na 3 dny, nejlépe někdy mimo hlavní sezonu.

Doporučená pěší trasa (7- 8 km) po hlavních zajímavostech:

Vatican - San Angelo - Ponte Umberto (hezký výhled na Vatican a S. Angelo) - **Piazza Navona - Pantheon - Piazza Colonna - Fontana di Trevi** - (odbočka na **Piazza Spagna** 600m) - **Piazza Venezia** (Monument Vittorio Emanuele II) - **Forum Romanum - Colosseo**.

Piazza San Pietro

S. Angelo

Nám. Sv. Petra je lemováno dvěma protilehlými oblouky kolonád z nichž každý je tvořen čtyřmi řadami sloupů na jejichž římsách jsou umístěny sochy svatých. Uprostřed náměstí stojí **egyptský obelisk, který dovezl do Říma Caligula**.

Bazilika sv. Petra vznikla na místě, kde byl umučen a pohřben sv. Petr. Současná podoba baziliky ve tvaru kříže pochází z 16. stol. Vnitřek chrámu ohromuje svými obrovskými rozměry. Je dlouhý 186 metrů a vejde se do něj 60 000 lidí. Na dlažbě jsou údaje o délce některých světových katedrál. Celková délka chrámu včetně předsíně je 211,5 metru, šířka 114,7 metru, plocha 15 160 m². V chrámu je 44 oltářů, 8 malých kopulí a 800 sloupů z mramoru nebo bronzu. Kopule baziliky má průměr 42 metrů a vnitřní výšku 123,4 metru. Uvnitř kopule se nachází slova s dvoumetrovými písmeny: „Ty jsi Petr a na té skále vybuduji svou církev a odevzdávám ti klíče od království nebeského.

Interiér baziliky:

- 1. Pieta:** nachází se v první pravé boční lodi. Dílo vytvořil pětadvacetiletý **Michelangelo** v r. 1499. V r. 1972 byla vážně poškozena šilencem s kladivem a o rok později byla kompletně restaurována.
- 2. Kaple Nejsvětější svátosti:** Vybudoval ji Bernini a je zde také od něj ciborium z bronzu a drahých kamenů.
- 3. Řehořova kaple:** Je bohatá na mramory a vzácné mozaiky. Je zde pomník papeže Řehoře XVI., zakladatele tří vatikánských muzeí.
- 4. Oltář sv. Václava:** U tohoto oltáře je mozaika Cyrila a Metoděje.
- 5. Kaple sv. Michala:** Je zde slavná mozaika Archanděla Michala, který shazuje Lucifera do pekla.
- 6. Socha sv. Petra:** Je to bronzová socha, pravděpodobně ze 13. st. s pravou nohou vyleštěnou od polibků věřících.
- 7. Papežský oltář** pochází z doby Klementa VIII. z přelomu 16. a 17. st. Hladká mramorová deska byla objevena v Nervově fóru a je položena nad podzemním prostorem s hrobem sv. Petra. Baldachýn vysoký 29 metrů se tyčí nad papežským oltářem. R. 1633 jej zhotovil Bernini. Baldachýn je celý z bronzu. Tento bronz ale získal papež Urban VIII. barbarským způsobem z římského Pantheonu. Odtud pochází také rčení: „Co nedokázali barbaři, dokázali Barberini.“ Papežský oltář je umístěný nad hrobem sv. Petra.
- 8. Sochy sv. Longina, sv. Heleny, Sv. Veroniky a sv. Ondřeje:** U sochy sv. Longina se nachází vstup

do krypty s hroby papežů. Socha sv. Longina, který drží kopí, je dílem Berniniho. Nad sochou je v relikviáři uchováváno kopí, kterým sv. Longinus probodl Ježíše. Socha sv. Heleny je od Berniniho žáka Bolgiho.

9. Katedra sv. Petra a náhrobky Urbana VIII. a Pavla III.: V apsidě za hlavním oltářem se nachází trůn sv. Petra. Zde se uchovává nejvzácnější relikvie baziliky, zbytky židle, na které sedával sv. Petr během svého pobytu u římského senátora Pudentia. Trůn zdobí bronzové sochy sv. Ambrože a sv. Augustina.

10. Svaté hroby: Nalézají se pod chrámem a jsou zde hroby papežů. 11. Kaple Colonna: Je zde náhrobek Lva Velikého s největším mramorovým reliéfem na světě.

Hrad San Angelo byl postaven jako mauzoleum císaře Hadriána, ale již koncem 3. století bylo přebudováno na městskou pevnost. Jméno poté získal dle zjevení Archanděla Gabriela papeži Řehořovi Velikému. Legendu připomíná gigantická bronzová socha anděla na vrcholu stavby.

Piazza Navona

Pantheon

Piazza Novona: Tvar náměstí je dán dispozicemi bývalého Domitiánova stadionu z 1. století. Stadion byl vybudován pro 30 000 diváků a odehrávaly se zde gladiátorské hry a závody koňských povozů. Novou barokní tvář náměstí dostalo až v polovině 17. století. Po obvodu byly vystavěny velkolepé paláce a náměstí bylo vyzdobeno třemi nádhernými kašnami. Kolem trosk prastarého stadionu se dostanete k severní **Neptunově fontáně**. Nejkrásnější je prostřední **Berniniho Fontána čtyř řek**. Kašna znázorňuje čtyři tehdy známé kontinenty, které jsou zastoupeny čtyřmi gigantickými postavami řek: Evropu představuje Dunaj, Afriku Nil, Asii Ganga a Ameriku Rio de la Plata. Postavy jsou umístěny na rozeklaném skalisku, které podpírá vysoký římský obelisk. Třetí jižní **Mouřenínova fontána** s delfíny už je jenom proti „řekám“ slabší odvar.

Pantheon je nejzachovalejší antická stavba v Římě a jeho řecké jméno znamená v překladu „Nejsvětější místo“. Původně na tomto místě stála svatyně menších rozměrů, ale poté co byla zničena požárem tu císař Hadrián nechal postavit stavbu novou, která byla dokončena kolem roku 125. Stavbu tvoří velká kruhová dvorana a přilehlá vstupní předsiň se 16 korintskými sloupy o výšce 12 metrů. Průměr kruhového tvaru je stejný jako výška chrámu: 43,3 metrů. Kupole je tvořena pěti řadami kazet, které se zužují až po veliký, ničím nezakrytý otvor o průměru 9 metrů, který celý interiér osvětluje. Většina částí byla pokryta bronzem, ale do současnosti se dochovali jen obrovské bronzové dveře.

Piazza Colonna

Fontana di Trevi

Piazza Colonna: Náměstí je pojmenováno po mramorovém sloupu Marka Aurelia, který zde stojí od roku 193. Bronzová socha sv. Pavla, která korunuje sloup, byla dodána v roce 1589 na rozkaz papeže

Sixta V.. Starořímská Via Lata (nyní Via del Corso) prochází skrz náměstí. Náměstí má obdélníkový půdorys. Severní stranu zabírá palác Chigi, původně rakousko-uherská ambasáda, nyní sídlo italské vlády. Na jižní straně stojí palác Ferraioli, původně papežský poštovní úřad a malý kostel Santi Bartolomeo ed Alessandro dei Bergamaschi a na východní straně palác Wedekind a kolonáda římských sloupů dovezených z Věje. Náměstí bylo monumentálním otevřeným prostorem již od antiky, na místě paláce Wedekind stál chrám Marca Aurelia. Fontána z roku 1577 byla vytvořena na zakázku papeže Řehoře XIII. Giacomem della Portou, kterému asistoval Rocco de Rossi. Roku 1830 proběhla její rekonstrukce.

Fontana Trevi: Obrovská fontána je přistavěna k zadní stěně renesančního paláce tak zajímavě, že skalnaté útesy fontány plynule přecházejí na zdivo paláce. Fontánu stavěli celých 30 let dle projektu Nicola Salvi. Dokončena byla r. 1762. Fontáně vévodí kolosální socha boha moří Oceana, stojícího na mušli tažené mořskými koňmi, které mezi mořskými vlnami a skalisky řídí Tritoni.

Piazza di Spagna

Piazza Venezia

Piazza Spagna: Mezi historické památky na tomto místě patří Španělské schody od Francesca de Sanctis a Berniniho fontána Barcaccia. Nad schody stojí kostel Trinita dei Monti z počátku 16. století. V jižní části byl roku 1856 postaven sloup Neposkvrněného početí panny Marie. Sloup pochází z antické doby, byl nalezen při výkopech roku 1777. Je zdoben sochou panny Marie na vrcholu a čtyřmi sochami proroků.

Piazza Venezia: Dominantou náměstí je památník prvního krále sjednocené Itálie Viktora Emanuela II. Tento Mramorový monument, byl postaven na přelomu 19. a 20. století k oslavě sjednocení Itálie. Střed památníku tvoří oltář vlasti s hrobem neznámého vojína, střežený vojenskou gardou. Nad ním se tyčí obrovská bronzová jezdecká socha Viktora Emanuela II. Další významnou stavbou je Benátský palác, který proslul jako reprezentační sídlo Mussoliniho. V obrovském sále Sala del Mappamondo si zřídil svou pracovnu a ze známého malého balkónku na hlavním průčelí paláce, pronášel své řečnické projevy. V současné době je uvnitř muzeum renesančního umění.

Forum Romanum

Colosseo

Forum Romanum bylo v dobách antického Říma centrem všeho dění. Nacházelo se zde mnoho trhů, chrámů, bazilik, vítězných oblouků, ale také místa, kde působili řečníci a politici. V současné době naleznete na Foru Romanu jen ruiny památek pocházejících převážně z doby starověkého Říma, které byly přímým svědkem světových dějin. V blízkosti se nachází Koloseum, Palatinus a Traianovo forum. Celým Forem Romanem také prochází hlavní římská ulice Via Sacra spojující pahorek Kapitol s Koloseem.

Koloseum: V r. 72 n. l. ho nechal postavit císař Vespasianus. Za jeho vlády byla postavena tři patra, která císař Titus ještě o jedno zvýšil. Koloseum bylo otevřeno slavnostně r. 80 n. l. Na počest otevření se zde konaly stodenní zápasy a štvance na zvěř, pro které bylo použito 1000 gladiátorů a 5000 zvířat. Koloseum má elipsovité půdorys s vnějším obvodem 527 metrů, délkou podélné osy 188 metrů a příčné osy 156 metrů. Výška stavby je 48,5 metru. Venkovní strana je z travertinu, z vnitřní strany byl použit tuf a cihly .

Na severovýchodní straně jsou zachována všechna čtyři patra, první tři s arkádami, jejichž pilíře jsou ozdobeny dórskými, jónskými a korintskými polosloupky, čtvrté poschodí tvoří uzavřená zeď s korintskými pilíři, mezi kterými byla okna a nyní volné prostory, které obsahovaly pozlacené štíty. Řada opěrných bodů držela nosníky velké plachty, která měla diváky chránit před sluncem. Nejdůležitější vchod byl na severní straně a byl určen císaři. Císařská tribuna byla na jihu krátké osy. Zde sedávali také konzulové a kněžky Vestálky. Na severní straně byla tribuna prefekta města a jiných soudců. Nejbližší řada k aréně byla rezervována pro senátory. Nad arkádami nad vchody byla umístěna čísla, která korespondovala s čísly na vstupenkách. Za veřejné hry sice návštěvníci nemuseli platit nic, ale potřebovali jakési žetony, na nichž stálo číslo jejich sedadla a popis cesty k němu. Podle propočtů byla kapacita amfiteátru 73 000 diváků. Kolem stavby byla volná, travertinem vydlážděná plocha a kolem ní dvoupatrový portikus.

Aréna je dlouhá 85 metrů a 55 metrů široká. Arénu od diváků oddělovala železná síť. Aréna byla v minulosti přikryta dřevěnými deskami, které se mohly odstranit, když to představení vyžadovalo. Podzemí obsahovalo mechanická zařízení na zdvihání klecí se zvířaty, kulisy pro postavení různých scén, zbraně pro gladiátory a nákladní výtahy, které za pomoci komplikovaného systému závaží přepravovaly šelmy a těžké kulisy do arény. Tento podzemní labyrint neumožňoval provádět tzv. naumachie – představení námořních bitev, pro které bylo nezbytné zaplavení arény. Hlavní chodba probíhala pod vchodovými chodbami východní směrem až ke gladiátorským kasárnám Ludus Magnus.

Noceh: **Camping Marmore**, Loc. I Campacci, Marmore, tel: + 39 0744 389792

---

(8) 4.7. pá: **Marmore - rafting**

ZŮSTÁVÁME

Po rušném Římu se pokusíme na tento odpočinkový den domluvit osvěžující **rafting** pod kaskádami **Marmore**. Start raftingu je těsně pod impozantní kaskádou. Opět budeme asi raftovat po skupinách. Skupina, co by zrovna byla suchu, půjde na prohlídku kaskád a pěší výlet v okolí.

Vodoád Marmore je tvořen třístupňovou kaskádou o celkové výšce 165 m. Nejvyšší stupeň měří 83 m. Vodopád je umělým dílem člověka. Poprvé se tu voda řítí v r. 271 př.n.l. Římané sem kanálem svedli přebytečnou vodu z oblasti **Rieti**, kde do té doby byly nebezpečné bažiny. Od slavných římských dob přírodní kanál několikrát zchátral a opět byl obnoven (r.1422, r.1598). Poslední rozsáhlá rekonstrukce, jež dala kanálu současnou podobu proběhla v r. 1787. Ve vybraných hodinách se z umělého jezera **Lago di Piediluco** pouští do vodopádu voda. Mimo tuto dobu je zadržována v jezeře a nebo odváděna potrubím do elektrárny.

Cascata Marmore

Nocleh: opět **Camping Marmore**

mapa: [7]

(9) 5.7. so: **Viterbo**

BALÍME

Odjezd autob.: **9:00** 80 km / 1,5 hod.

Příjezd na místo: **10:30** ODVAZOVÁNÍ

Autobusem se přesuneme k jezeru **Lago di Vico**, ležícímu na dně mohutného kráteru (jednoho z mnoha v oblasti). Kola odvážíme na jeho hraně, někde nad městem **Caprarola**.

Varianta A:

Kratší varianta vede zprvu po hraně kráteru. Z výšky 300m se můžeme kochat výhledy na jezero i vystupující kopec (kužel vnitřního kráteru). Celá oblast je přírodní rezervací. Ze svahu pak sjedeme přes **San martino Al Cimino** k městu **Viterbo**. Další část je již společná s variantou B.

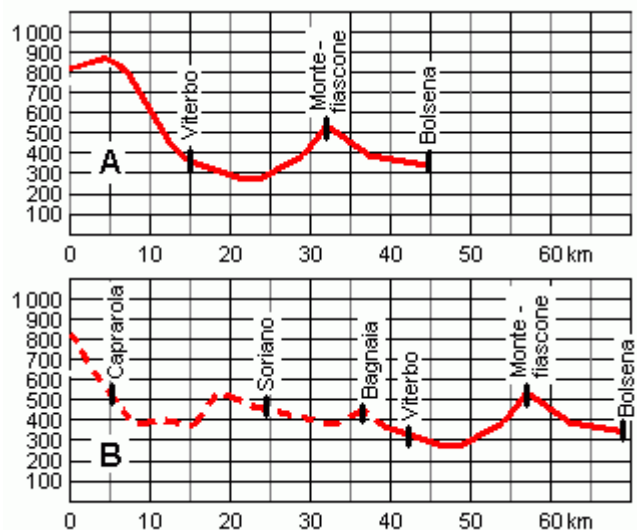
Varianta B:

Tato varianta je delší. Vede postupně přes městečka **Caprarola**, **Vignanello**, **Soriano** a **Bagnaia** do Viterba, kde se spojuje s trasou A.

Caprarola - městu vévodí unikátní dílo vrcholné renesance a manýrismu **Pallazo farnese di caprarola** zbudovaný pro papeže Pavla III. architektky Jacopem Vignolou a Baldassarem Peruzzim.

Soriano - městečko na pahorku s hradem.

Bagnaia - historické městečko s náměstím a úzkými uličkami. **Villa Lante** krásná zahrada v manýristickém stylu (16. stol.). Možno sem též odbočit z Vierba (var. A). Je to zajížd'ka jen asi 5 km.

Odtud je pak možno pokračovat dále kdo Montefiascone po vedlejší silničce (v mapce čárkovaně fialová).

Viterbo – původně důležité etruské centrum, ve 13. století hlavní sídlo papeže (**Palazzo Papale** lze navštívit i dnes); nejstarší a nejzachovalejší část Viterba - čtvrť **San Pellegrino** - s úzkými uličkami lemovanými středověkými domy s věžemi jako by se od té doby příliš nezměnila; jinak je tomu u dómu se zvonící vystavěného sice již ve 12. století, doplněného však o 400 let později pompézním průčelím. Obdobně byl obohacen původně románský **kostel Santa Maria della Verita** v 15. století freskami od Lorenza da Viterbo.

Z Viterba vyražte po vedlejší silnici ! (viz. mapa). Po cca 8 km odbočuje silnička (v mapě zvýrazněna fialově), po níž je možno dojet až těsně před **Montefiascone**.

Montefiascone - trůní na okraji kráteru vyhaslé sopky, mezi břehem jezera **Bolsena** a silnicí **Via Cassia**. Městu vévodí rozměrná **katedrála Santa Margherita** s osmibokým půdorysem a kopulí, již navrhl Carlo Fontana a která je druhou největší po báni chrámu sv. Petra v Římě.

Od **Montefiascone** pak již jen sjedeme po hlavní silnici do kempu, na břehu jezera **Bolsena**.

Caprarola

výhled na **Lago di Vico**

Soriano

Bagnaia - Vila Lante

- náměstí

Viterbo

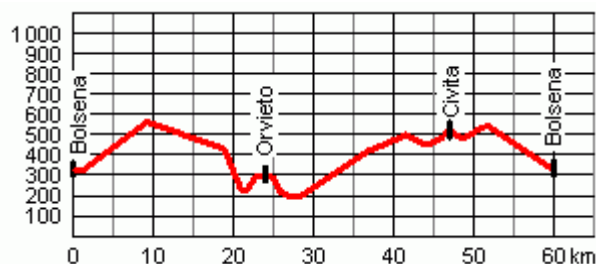
Montefiascone

Nocleh: Blue International Camping, Pietre Lanciante, Bolsena, +39 0761 798855

(10) 6.7. ne: Orvieto

ZŮSTÁVÁME

Tento volný den si uděláme okruh na kole přes **Orvieto** a **Bagnoregio - Civita**. Sledujte pozorně mapu a jezděte po vedlejších silnicích!

Nejprve vystoupáme přes městečko **Bolsena**, na okraj kráteru (570). Zde rovně přejedeme přes hlavní silnici a pokračujeme po vedlejší cestě (v mapě zvýrazněno fialově). Cesta postupně mírně klesá, přes **Torre San Severo**, až ke křižovatce nad serpentínami hlavní silnice. Vpravo od křižovatky se nachází místo dalekého rozhledu na město **Orvieto** (značeno v mapě). Serpentinami se pak spustíme přímo ke městu.

Orvieto - město postavené na obrovském vulkanickém pahorku, původně centrum Etrusků, později oblíbené místo pobytu papežů; hlavní chloubou Orvieto, ale i celé Itálie se stala **gotická katedrála z 13. stol.**, jejíž freskovou výzdobu - zejména vyobrazení Posledního soudu od Luky Signorelliho - obdivoval už Vasari a inspiroval se jím sám velký Michelangelo (Muzeum katedrály nabízí mj. deskové obrazy od Simona Martiniho a plastiky od Lorenza Maitaniho); historie doslova ožívá také v kulisách úchvatných středověkých a renesančních paláců (Palazzo del Popolo, Palazzo dei Papi...) Musíte si také prohlédnout nevídanou **studnu San Patrizio**, jež míří do hlubin skalního masivu obtočena dvojitým schodištěm, po němž se nahoru a dolů pohybovaly muly přinášející městu vodu. Kostel San Domenico odměňuje návštěvníky pohledem na obdivuhodný náhrobek od sochaře Arnolfa di Cambio a Museo Archeologico Faina zase ojedinělou kolekcí etruského sochařství a vázového malířství.

Ve všech směrech se od vulkanického masivu rozprostírají stovky a stovky hektarů vinic. Dominantní odrůdou je Trebbiano (zde nazývané Procanico), v menší míře doplňované Verdellem, Grechettem, Malvasií a několika dalšími odrůdami.

Od **Orvieto** vystoupáme po vedlejší silnici, směrem na **Canale Nuovo**. Cestou budou jistě zajímavé pohledy zpět na Orvieto, tentokrát z trochu jiného úhlu. Určitě si udělejte v **Bagnoregio** malou odbočku k místu zvaném **Civita** (2 km). Za odměnu se vám naskytne zajímavý výhled na bizardně umístěnou vesničku na skalním masivu, jež je se světem spojena pouze pěší lávkou. Pomalu mizející svět, úzkých uliček a kamenných domků jistě stojí za zastavení. Skála, tvořená vulkanickými usazeninami, se přes všechnu snahu nezadržitelně drolí. Přístupová lávka byla zbudována v šedesátých letech po té, co se původní most zřítíl.

Odtud doporučuji pokračovat zpět stále rovně, přes hlavní silnici a centrum Bagnoregia dále po vedlejší silnici! (v mapě fialová).

Lehká varianta (48 km, poloviční převýšení):

Komu by trasa připadala náročná, může dojet pouze k vyhlídce na **Orvieto** a pokračovat zkratkou přes **Porano** na **Bagnoregio - Civitu**.

Bolena

Bolsena

Bagnoregio - Civita

Orvieto

Orvieto

studna **San Patrizio**

Nocléh: opět **Blue International Camping**, Bolsena

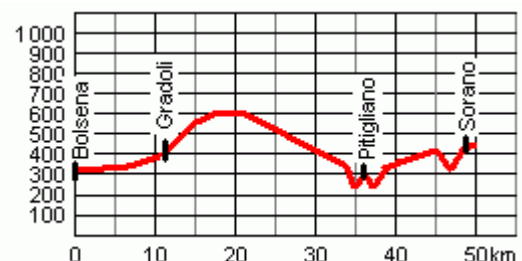
mapa: [8]

(11) 7.7. po: Pitigliano

ZŮSTÁVÁME

Sraz u autobusu v Sorano: **17:00** NAVAZOVÁNÍ

Příjezd do kempu: 18:30

Na kolech vyrazíme k městečkům **Pitigliano** a **Sorano**.

Cesta zprvu vede podél jezera Bolsena. Kdo chce, může odbočit dříve a jet přes malebně položené městečko **Grotte di Castro**. Kratší cesta vede pře **Gradoli**. V obou případech vystoupáme až na hranu kráteru a přehoupneme se z **Lazia** do **Toskánska**. **Důležité je nepřejet (na konci dlouhého klesání) odbočku v místě zvaném la Rotta!** Na křižovatce je třeba odbočit na vedlejší silničku (v mapě zvýrazněna fialově), jež nás ve správném směru dovede k Pitiglianu. Z této strany se nám totiž otevrou ty správné výhledy na útes, posázený kamennými domky.

Etruské **Pitigliano** jedno ze „skalních měst“, jako by vyrůstalo přímo ze skalního terénu. Ve výšce 313

metrů nad mořem připomíná v pohledu z protějších kopců bochník chleba prohlodaný od myší - díky spoustě otvorů a oken ve stěnách domů z tmavého lávového kamene.

Po prohlídce Pitigliana se vydáme přes údolí na druhou stranu. Odkud se nám pak naskytnou opět úžasné výhledy na město, tentokrát z jiného úhlu. Následuje odbočka do městečka **Sovana** (2 km).

Sovana - na hlavním středověkém náměstí se tyčí **Palazzo Pretorio** a starobylý kostel **Chiesa di Santa Maria** s freskami z 15. století a vzácným oltářním baldachýnem s motivy hroznů, listů, pávů a holubic z 9. století. Uličkou za ním se dostanete k románskému dómu s reliéfy a sochařskou výzdobou z období temného středověku z původního kostela. Za městečkem se nacházejí velmi zajímavá archeologická naleziště z etruské doby. Je zde k vidění hrobka vytesaná do skály - **Tomba della Sirena**, hrobka **Tomba di Ildebranda**, kde jsou stále znatelné chodby, sloupy a schodiště.

Dalším zajímavým místem na trase je **Sorano**. Svým charakterem a umístěním na skále připomíná Pitigliano. Městu vévodí pevnost ze 13. stol.

Za městem, směrem na **San Ourico**, bude čekat autobus (vypadá jako parkoviště před supermarketem na kraji města). Zde navážeme kola a vrátíme se do kempu.

Grotte di Castro

Pitigliano

Pitigliano

Sovana

Sorano

Nocleh: opět **Blue International Camping**, Bolsena

---

(12) 8.7. út: Saturnia

BALÍME

<u>Odjezd autobusu:</u>	9:30	65 km / 1,5 hod.
<u>Příjezd do Saturnie:</u>	11:00	koupání v kaskádě
<u>Odjezd autobusu:</u>	13:00	50 km / 1hod.
<u>Příjezd do kempu:</u>	14:00	koupání v moři

Cestou autobusem k moři se pokusíme zastavit v Saturnii a vykoupat se v místních termálních pramenech.

Potůček **Cascade del Gorello** stéká po úbočí a vytváří jezírka s vodopády. Sirný pramen horké vody, bohatý na minerály a bahno pomáhá při kožních a dýchacích potížích již od starověku.

Již od dob starého Říma zde vyrůstaly známé a významnými osobnostmi vyhledávané lázně. Pramen byl veden v kaskádách přes řadu kamenných hrázek. Vznikla tak soustava nad sebou vedených bazénů, které díky usazeninám dostaly během tisíciletí již zcela přírodní ráz (Cascade del Gorello). Ještě dnes se zde můžete vykoupat pod širým nebem v tajemné páře, pokud vám ale nevádí trochu "pekelný" zápach.

Saturnia

Monte Argentario

Camping Feniglia

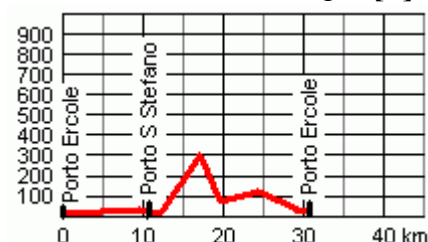
Nocleh: **Camping Feniglia**, Porto Ercole, tel: + 39 0564 831090

mapa: [9]

(13) 9.7. st: Monte Argentario

ZŮSTÁVÁME

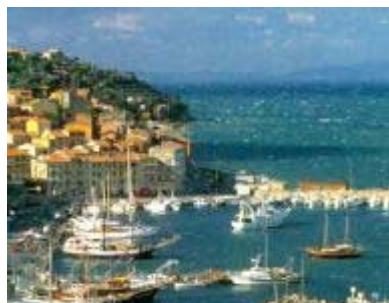
Tento volný den se můžeme vydat na kolech okolo poloostrova **Monte Argentario**. Bývalý ostrov spojila s pevninou naplavená písčinná šíje, kterou tvoří dva valy **Tombolo della Giannella** a **Tombolo di Feniglia**. Uzavírají mezi sebou lagunu, která je přírodní rezervací. Doporučuji jet nejprve přes **Porto Santo Stefano** (mořské akvárium **Acquario Mediterraneo**) a odtud přejet přes sedlo na druhou stranu poloostrova. Cesta do **Porto Ercole** pak vede divokým pobřežím s různými možnostmi ke koupání i potápění (nutno vždy mírně sjet dolů, k moři). Přístav **Porto Ercole** se nachází mezi dvěma španělskými pevnostmi. Návštěva přístavu v podvečerních hodinách bude jistě vhodnou příležitostí k tomu, dát si něco mořského k večeři.

pobřeží Monte Argentario

Porto Ercole

Porto Santo Stefano

mlýn v Orbetello

Porto Santo Stefano

Noceh: opět **Camping Feniglia**, Porto Ercole

mapa: [9]

(14) 10.7. čt: Talamone

BALÍME

Sraz u autobusu: **20:00** NAVAZOVÁNÍ KOL

Odjezd autobusu: **21:00** 620 km / 10hod.

Další, volný den u moře si můžete, dle své libosti, udělat lehký cyklovýlet po okolí. Jednou z možností je jízda severním směrem, kolem dlouhých, písčinných pláží až do **Talamone** - městečka na skalním

ostrohu s hradem (25 km). Východním směrem lze dojet přes **Ansedonii** k jezeru **Lago di Burano**, kde se nachází ptačí rezervace (12 km).

Za malou zájžd'ku stojí **Orbetello**. Město bylo založeno na malém, písčném poloostrově v letech 1559 - 1707 jako španělská vojenská základna. Nachází se zde katedrála ze 14. století, která byla během staletí přestavována a její fasáda pochází z 16. století, a pevnost se zdmi, které byly postaveny na místě bývalých etruských zdí. V laguně **Tombolo della Feniglia** můžete pozorovat přes 140 druhů ptáků.

Všechny trasy jsou odpočinkové a vedou po rovině. Večer pak navážeme kola (asi v kempu) a odjedeme do Dolomit.

Telamone

Talamone

Nocleh: **autobus**

mapa: [10]

(15) 11.7. pá: **Sella Gruppe**

<u>Odložení vleku v kempu:</u>	8:00	25 km/ 1hod.
<u>Lanovka na Sas Pordoi:</u>	9:00 - 17:00	7,- Euro
<u>Sraz v Passo Gardena:</u>	17:00	30 km/ 1hod.
<u>Příjezd do kempu:</u>	18:00	

V případě krásného počasí můžeme podniknout přechod masivu **Sella Gruppe**. Je to ten masiv, na který jsme koukali ze **Sassolungo** v roce 2003.

Lanovkou lze vyjet až na **Sasso Pordoi**, do výšky 2950 m (krásné výhledy). Odtud lze pokračovat přechodem přes **Rif. Boe**, (2871), sestoupit údolím **Val Mezdi** a dále traverzem pod kolmými stěnami masivu až do **Passo Gardena** (2121). Zde by nás očekával autobus. Pokud zde nebude moci zastavit, tak bude stát na větším parkovišti v zatáčce pod sedlem (mohl by být vidět již z traverzu nad parkovištěm).

Trasa je pohledově velmi krásná. Při použití lanovky není náročná (**10 km, 3,5 hod.**). Komu by to bylo málo, může si výlet prodloužit odbočkou na vrchol **Piz Boe** (3152) a nebo si z **Passo Gardena** vyšlápnout na protější svah, odkud jsou (krásné výhledy na **Sella Gruppe**).

Sella Gruppe

Sasso Pordoi

Val Mezdi

Sella Truple -Passo Gardena

výhled ze Sasso Pordoi

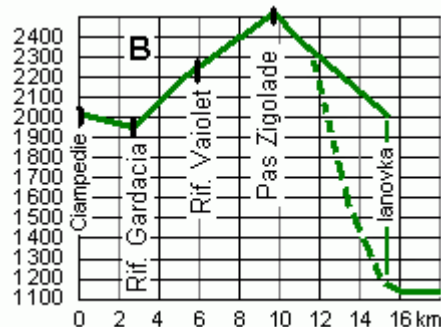
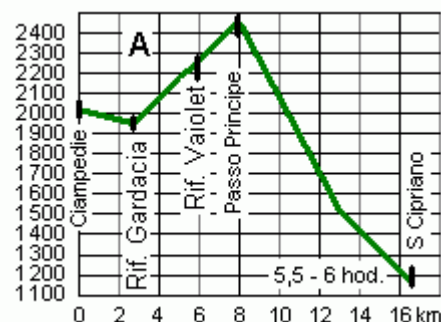
Nocleh: **Camping Caravan Garden Vidor**, Pozza Di Fassa , tel: + 39 0462 763247

mapa: [11] [12]

(16) 12.7. so: **Torri Vaiolet**

BALÍME

<u>Odjezd autobusu k lanovce:</u>	9:30	3,5 km
<u>Lanovka na Ciampedie:</u>	8:30 -18	
<u>Sraz v S. Cipriano:</u>	19:00	60 km/ 1,5hod.
<u>Příjezd do kempu pro vlek:</u>	20:30	připojování vleku
<u>Odjezd do Prahy:</u>	21:00	660 km / 10 hod.

V případě pěkného počasí se necháme vyvést lanovkou Z **Vigo Di Fassa** na **Ciampedie** (2000). Odtud následuje lehký traverz k **Rif. Gardacia** (1950) a stoupání k **Rif. Vaiolet** (2243). Cestou se můžeme kochat výhledy na dominantu masivu - věže **Torri Vaiolet**. Od chaty je pak zajímavý přechod až na druhou stranu masivu (var. **A**), přes **Passo Principe** (2460) a **Bergamo Hutte** (2134) do údolí

Tschamintal. Tato pěkná cesta vede hluboce zaříznutou rozsedlinou, protínající celý masiv ve tvaru písmene S. Cesta až do **S. Cipriano** trvá **5,5 - 6 hod. (16 km)**. Při cestě dlouhým údolím **Tschamintal** se nezapomínejte ohlížet zpět. Jsou zde úžasné výhledy na hradbu masivu s rozeklanými věžemi. Na parkovišti v **S. Cipriano** nás bude očekávat autobus (bez vleku).

Varianta B odbočuje od **Rif. Violet** traverzem pod stěny **Rosengarten**. Přeš **Pas de la Zigolade** (2550) prochází do vedlejšího údolí **Vael**. Odtud je možno pokračovat traverzem na **Rif. Roda di Vael** (2280) a pak sejít do **Vigo Di Fassa**. Komu dělá problém sestup, může dojít traverzem po druhé straně údolí na **Ciampedie** a sjet lanovkou do **Vigo di Fassa**.

Kdo půjde variantu B, musí se jmenovitě nahlásit, abychom na něj zbytečně nečekali v S Cipriano!

Torri Vasiolet

Bergamo hutte

Tschamintal

Nocleh: autobus

---

(17) 13.7. ne:

Příjezd do Prahy 7:00
